

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 2. juna 2022. godine
Ref. br.:RK 1996/22

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI160/20

Podnosilac

Opština Gnjilane

**Ocena ustavnosti
presude Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za
pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju
AC-I-14-0043 od 29. novembra 2019. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela opština Gnjilane, koju zastupa advokat Bardhosh Dalipi iz Gnjilana (u daljem tekstu: podnositeljka zahteva).

Osporena odluka

2. Podnositeljka zahteva osporava presudu [AC-I-14-0043] od 29. novembra 2019. godine Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Žalbeno veće PKVS-a) u vezi sa presudom [C-IV-12-0027] od 15. januara 2014. godine Specijalizovanog veća PKVS-a.
3. Podnositeljka zahteva je primila osporenu presudu 7. jula 2020. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, kojom se navodi da su podnositeljki zahteva povređena osnovna prava i slobode zagantovane članovima 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo], 46. [Zaštita imovine], 54. [Sudska zaštita prava], 102. [Opšta načela sudskog sistema] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) i članom 13. (Pravo na delotvorni pravni lek) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavu 4, člana 21. [Opšta načela],stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 (Podnošenje podnesaka i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 12. oktobra 2020. godine, podnositeljka zahteva je podnela preko pošte zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 2. novembra 2020. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Bekima Sejdiua za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Arta Rama-Hajrizi (predsedavajuća),Gresa Caka-Nimani iSafet Hoxha (članovi).
8. Dana 17. novembra 2020. godine, Sud je obavestio podnositeljku zahteva o registraciji zahteva.
9. Dana 17. novembra 2020. godine, Sud je obavestio PKVS o registraciji zahteva i istom dostavio kopiju zahteva.
10. Dana 31. marta 2021. godine, Sud je tražio od PKVS da podnese priznanicu, koja dokazuje kada je podnositeljka zahteva primila osporenu presudu.
11. Dana 2. aprila 2021. godine, PKVS je podneo Sudu priznanicu, koja dokazuje da je podnositeljka zahteva primila osporenu presudu 7. jula 2020. godine.

12. Dana 20. aprila 2020. godine, Sud je tražio od PKVS da podnese kompletan dosije.
13. Dana 28. aprila 2020. godine, PKVS je podneo dosije Sudu.
14. Dana 27. maja 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Nexhmija Rexhepija za sudiju izvestioca, zamenjujući sudiju Bekima Sejdiua koji je podneo ostavku 25. maja 2021. godine.
15. Dana 26. juna 2021. godine, na osnovu stava 4, pravila 12 Poslovnika o radu i odluke Suda KK-SP 71-2/21, sudija Gresa Caka-Nimani je preuzela dužnost predsednice Suda, dok je na osnovu tačke 1.1 stava 1, člana 8. (Istek mandata sudije) Zakona, predsednica Arta Rama-Hajrizi okončala mandat predsednice i sudije Ustavnog suda.
16. Dana 28. juna 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Remziju Istrefi-Peci da zameni bivšu predsednicu Artu Ramu-Hajrizi u sastavu Veća za razmatranje.
17. Dana 29. jula 2021. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i tražilo dopunu izveštaja.
18. Dana 22. februara 2022. godine, Sud je obavestio Kosovsku agenciju za privatizaciju (KAP) u svojstvu zainteresovane strane o registraciji zahteva. Istog datuma, Sud je obavestio i zainteresovanu stranu Z.N. o registraciji zahteva.
19. Dana 30. marta 2022. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i tražilo dopunu zahteva.
20. Dana 11. maja 2022. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i većinom iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

21. Dana 22. novembra 2011. godine, Kosovska agencija za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP) i lice Z.N. iz Gnjilana su zaključili sporazum o prodaji i prenosu imovine [br. 298/2011], koja se nalazi u opštini Gnjilane. Ovim sporazumom zasnovan na otvorenom postupku javnog nadmetanja sa zatvorenim ponudama KAP-a, Z.N. je kupio imovinu bivšeg DP „Qarkullimi“, odnosno samouslugu „Pireva“ (u daljem tekstu: sporna imovina).
22. Dana 23. maja 2012. godine, podnositeljka zahteva je podnela tužbu Opštinskom sudu u Gnjilanu protiv (i) KAP-a i (ii) lica Z.N. Ovom tužbom, podnositeljka zahteva je tražila poništaj ugovora o kupoprodaji sporne imovine i istovremeno tražila da KAP ovaj objekat ponudi podnositeljki zahteva za kupovinu. Podnositeljka zahteva je u tužbi istakla da je objekat izgrađen na katastarskoj parceli koja je evidentirana u posedovnom listu [P-70403013] od 27. juna 2011. godine, kao društvena svojina Skupštine opštine - Gnjilane.

Podnositeljka zahteva je takođe tražila izdavanje preliminarog sudskog naloga kojim će se zabraniti tuženima da nastave radove na spornom objektu.

23. Dana 25. maja 2012. godine, Opštinski sud u Gnjilanu se, rešenjem C. br. 391/2012, proglasio nenadležnim da odlučuje o ovoj stvari i 17. avgusta 2012. godine predmet prosledio u nadležnost PKVS-u (koji je registrovan pod brojem C-I-12-0045).
24. Dana 14. juna 2012. godine, lice Z.N. je registrovalo imovinu kupljenu od KAP-a u Direkciji za geodeziju i katastar opštine Gnjilane preko rešenja [br. 12-951-62935/2012].
25. Dana 31. oktobra 2012. godine, Specijalizovano veće PKVS-a je, rešenjem [br. C-I-12-0045], tražilo od IV-tog Specijalizovanog veća PKVS-a da primi jurisdikciju u ovom predmetu, koji je registrovan sa novim brojem [C-IV-12-0027].
26. Dana 14. februara 2013. godine, PKVS je podneo tuženima (KAP i Z.N) tužbu i zahtev za preliminarni sudski nalog podnositeljke zahteva (opštine Gnjilane) za podnošenje odbrane.
27. Dana 14. marta 2013. godine, prvi tuženi KAP je podneo PKVS-u odbranu protiv tužbe, dok je 21. marta 2013. godine odbranu protiv tužbe podneo i drugotuženi Z.N. Oni su u celosti osporili tužbu podnositeljke zahteva i predložili da se ista odbije, kao neosnovana, uz obrazloženje da je ugovor zakonski zaključen i nije povređeno pravo podnositeljke zahteva, kao vlasnika nepokretnosti, jer je u ovom slučaju prodata samo zgrada objekta i nije preneto pravo svojine na nepokretnosti.
28. Dana 3. aprila 2013. godine, podnositeljka zahteva je podnela odgovor na odbranu tuženih, osporavajući odbranu, uz predlog da se usvoji njen tužbeni zahtev.
29. Dana 22. maja 2013. godine, tužena KAP, nakon što je primila odgovor podnositeljke zahteva, podnela je svoj protiv-odgovor, podržavajući još jednom odbranu podnetu protiv tužbe.
30. Dana 27. maja 2013. godine, PKVS je tražio od tuženih da dostave svoje odgovore na predlog podnositeljke zahteva za izdavanje preliminarog sudskog naloga, jer nisu odgovorili na ovaj zahtev.
31. Dana 6. i 10. juna 2013. godine, tuženi KAP i Z.N. su podneli pismene primedbe na predlog za preliminarni sudski nalog, uz predlog da se isti odbije, kao neosnovan.
32. Dana 27. juna 2013. godine, PKVS je putem naloga tražio od podnositeljke zahteva objašnjenje koja bi bila neposredna i nepopravljiva šteta koju bi pretrpela ako se ne usvoji zahtev za preliminarni sudski nalog.
33. Dana 10. jula 2013. godine, podnositeljka zahteva je dostavila kratko objašnjenje, navodeći da su na spornoj zgradi započeti radovi i da postoji

opasnost da će tokom radova biti povređena opštinska imovina u suprotnosti sa Urbanističkim planom, bez davanja konkretnih objašnjenja u vezi sa ovim pitanjem.

34. Dana 15. januara 2014. godine, IV Specijalizovano veće PKVS-a je, presudom C-IV-12-0027, odbilo, kao neosnovan, tužbeni zahtev, kao i predlog za preliminarni sudski nalog podnositeljke zahteva. Specijalizovano veće je utvrdilo da je postupak prodaje sproveden na potpuno transparentan način i u skladu sa pravilima važećeg zakona, koje je KAP sprovela kao administrator društvenih preduzeća. Takođe, Specijalizovano veće PKVS-a je utvrdilo da je imovinu koju je kupio KAP, drugooptuženi Z.N. naknadno registrovao u Direkciji za geodeziju i katastar opštine Gnjlane rešenjem [br. 12-951-62935/2012] od 14. juna 2012. godine i na taj način je sproveden Sporazum o kupoprodaji zaključen između tuženih. Nakon toga, Specijalizovano veće PKVS-a je utvrdilo da na osnovu razmotrenih dokaza proizilazi da je opština Gnjlane priznala pravo DP-a na nepokretnost, što znači i pravo KAP-a da proda ovu imovinu i novo pravo kupcu Z.N-a. Konačno, Specijalizovano veće PKVS-a nije održalo raspravu, zato što je smatralo da u spisima predmeta postoji dovoljno dokaza da se meritorno odluči u vezi sa ovim pravnim pitanjem.
35. Dana 12. februara 2014. godine, podnositeljka zahteva je uložila žalbu Žalbenom veću PKVS-a na gore navedenu presudu, po svim žalbenim osnovama, zahtevajući od Žalbenog veća PKVS-a da usvoji žalbu, kao osnovanu, da preinači ožalbenu presudu i usvoji tužbu, kao osnovanu.
36. Dana 1. avgusta 2014. godine, KAP podnosi podnesak Žalbenom veću PKVS-a kao odgovor na žalbu podnositeljke zahteva, osporavajući u celosti žalbene navode podnositeljke zahteva i podržavajući u celosti ožalbenu presudu Specijalizovanog veća PKVS-a, kao pravičnu i zasnovanu na zakonu.
37. Dana 29. novembra 2019. godine, Žalbeno veće PKVS-a je, presudom [AC-I-14-0043], odbilo, kao neosnovanu, žalbu podnositeljke zahteva i potvrdilo presudu Specijalizovanog veća PKVS-a [...]. Stoga, u vezi sa tim, *„Žalbeno veće primećuje da, pošto je KAP bio administrator dotičnog DP-a, i pomenute imovine ovog DP-a je putem otvorenog i konkurentnog tenderskog pravnog postupka prodao ponuđaču sa najvišom ponudom Z.N., sporazumom o prenosu svojine sa KAP-om kupac Z.H. je postao i pravni vlasnik predmetnog objekta. Čak i kupac ovog objekta ima svoje pravo svojine upisano u katastarski registar opštine Gnjlane i tu činjenicu tužilac nije mogao da ospori nikakvim dokazima“*.
38. Dana 19. avgusta 2020. godine, podnositeljka zahteva podnosi predlog Kancelariji glavnog državnog tužioca za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti protiv presuda Žalbenog veća i Specijalizovanog veća PKVS-a, zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.
39. Dana 3. septembra 2020. godine, Kancelarija glavnog državnog tužioca je, obaveštenjem KMLC. br. 106/2020, obavestila podnositeljku zahteva da ne

postoje pravne osnove za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti pred PKVS-om.

Navodi podnositeljke

40. Podnositeljka zahteva navodi da je osporena presuda doneta uz povredu njenih osnovnih prava i sloboda zagantovana članovima 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo], 46. [Zaštita imovine], 54. [Sudska zaštita prava], 102. [Opšta načela sudskog sistema] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje), 13. (Pravo na delotvorni pravni lek) i članom 1. (Zaštita imovine) Protokola br. 1 EKLJP-a.
41. Podnositeljka zahteva ističe da se sporni objekat nalazi na nepokretnoj imovini, koja je evidentirana na ime Skupštine opštine Gnjlane i da taj objekat nije registrovan u katastarskom registru Direkcije za geodeziju, katastar i imovinu S.O.-Gnjlane. Uvek prema podnositeljki zahteva, prema Urbanističkom planu, predmetna katastarska parcela je namenjena delu puta, a njen veći deo uređenju zelenih površina. Podnositeljka zahteva navodi da se gradonačelnik opštine pismeno obratio upravnom direktoru KAP-a, Regionalna kancelarija u Gnjlanu, osporavajući prodaju ovog objekta, uz obrazloženje da se opština Gnjlane suočava sa nedostatkom slobodnih javnih površina za ostvarivanje mnogih projekata urbanog razvoja, kao na primer: izgradnja neke škole, dečijeg obdaništa, stvaranje zelenih javnih površina ili nekog drugog objekta od opšteg interesa i da je ovaj objekat izgrađen na opštinskoj imovini, istovremeno pružajući KAP-u nadoknadu za objekat nekom drugom imovinom ili novčanom vrednošću nakon procene od strane stručnjaka MEF-a (sektor za procenu imovine).
42. Što se tiče ovog pitanja, podnositeljka zahteva navodi da Specijalizovano veće i Žalbeno veće PKVS-a, u suprotnosti sa odredbama Zakona o parničnom postupku, *uopšte nisu zakazali/održali suđenje*, uz obrazloženje da je u spisima predmeta bilo dovoljno dokaza da se meritorno odluči o pravnom pitanju, shodno tome, istoj nije data prilika da iznese detaljnija objašnjenja o zahtevima podnetim u tužbi.
43. Pored toga, podnositeljka zahteva navodi da oba veća PKVS-a u svojim odlukama nisu naznačila koje su odredbe materijalnog prava primenjene prilikom odlučivanja u slučaju, prilikom čega su postupali u suprotnosti sa članom 160.5 Zakona o parničnom postupku.
44. Podnositeljka zahteva takođe navodi da Kancelarija glavnog državnog tužioca, nakon razmatranja predloga koji je podnela podnositeljka zahteva, nije pronašla dovoljan pravni osnov za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti, ne pružajući detaljno obrazloženje zašto smatra da ne postoji osnova za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti, kao vanrednog pravnog sredstva propisanog Zakonom o parničnom postupku.
45. Podnositeljka zahteva na kraju traži od Suda da: (I) usvoji zahtev; (II) da utvrdi da je došlo do povrede člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]; člana 32. [Pravo na pravno sredstvo]; člana 46. [Zaštita imovine]; člana 54.

[Sudska zaštita prava]; člana 102. [Opšta načela sudskog sistema]; člana 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata]; člana 6. [Pravo na pravično suđenje]; i člana 13. [Pravo na delotvorni pravni lek] i člana 1. Protokola br. 1 [Zaštita imovine] EKLJP-a; (III) da proglasi ništavom presudu Žalbenog veća PKVS-a AC-I-14-0043 od 29. novembra 2019. godine i presudu Specijalizovanog veća PKVS-a C-IV-12-0027 od 15. januara 2014. godine; (IV) da vrati presudu Specijalizovanog veća PKVS-a C-IV-12-0027 od 15. januara 2014. godine na presuđivanje.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 31.

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

(...)

4. Svako ko je optužen za krivično delo ima pravo da ispituje prisutne svedoke i da zahteva obavezno pojavljivanje svedoka, veštaka i ostalih lica, koja mogu razjasniti činjenice.

(...)

Evropska konvencija o ljudskim pravima

Član 6

(Pravo na pravično suđenje)

1. Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom. Presuda se izriče javno, ali se novinari i javnost mogu isključiti s čitavog ili jednog dijela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu, kada to nalažu interesi maloljetnika ili zaštite privatnog života strana u sporu, ili kada to sud smatra izričito neophodnim zato što bi u posebnim okolnostima publicitet mogao naneti štetu interesima pravde.

(...)

ANEKS O ZAKONU Br. 04/L-033 O POSEBNOJ KOMORI VRHOVNOG SUDA KOSOVA ZA PITANJA KOJA SE ODNOSU NA KOSOVSKU AGENCIJU ZA PRIVATIZACIJU

Član 48

Presuda

1. Odluka Specijalne komore kojom se donosi presuda po potraživanju mora da bude doneta u vidu presude koja ispunjava zahteve iz članova 10 i 11 Zakona o Specijalnoj komori. Specijalna komora zasniva svoju odluku

na analizi dokaza i pismenih i usmenih podnesaka predloženih u 38 postupku i na kosovskom pravu.

ZAKON BR. 06/L-086 O SPECIJALNOJ KOMORI VRHOVNOG SUDA KOSOVA ZA PITANJA KOJA SE ODNOSU NA KOSOVSKU AGENCIJU ZA PRIVATIZACIJU

Član 9 Presude, odluke i žalbe

(...)

10. Kada žalbeno veće odluči da prihvati žalbu, ono može - u skladu sa stavom 11 ovoga člana - potvrditi, poništiti ili izmeniti u celosti ili delimično presudu ili odluku koja je predmet žalbe. Žalbeno veće takođe može vratiti presudu ili odluku u celosti ili delimično veću ili sudiji pojedincu na dalji postupak, ako postoji potreba za dodatnim dokazima ili uključujući dokazni postupak. Žalbeno veće može vratiti potraživanje, tužbeni zahtev, postupak ili predmet u celosti ili delimično na ponovni postupak istom veću ili sudiji pojedincu koji je doneo odluku ili presudu ili dodeliti predmet za ponovni postupak drugom sudiji pojedincu ili veću).

11. Kada žalbeno veće prihvati i odlučuje o žalbi striktno se primenjuju sledeći propisi:

11.1. žalbeno veće ne može da menja, poništava, ukida ili na drugi način menja bilo koje činjenične nalaze utvrđene od strane suda, specijalnog veća, veća ili sudije pojedinca, osim ako žalbeno veće utvrdi da su takve činjenice očigledno pogrešne. Nalaz o činjenicama ne smatra se pogrešnim ako je takva činjenica podržana razumnim tumačenjem zapisnika sa suđenja i dokaza podnesenih tokom postupka; i

11.2 žalbeno veće sprovodi de novo preispitivanje svakog zakonskog pitanja koje postavi podnosilac žalbe ili tužena strana u svojim pisanim podnescima.

Član 10 Pravni lekovi

(...)

3. Tamo gde Specijalna komora utvrdi da stranka ima pravo, pravo vlasništva ili interes u pogledu bilo kojeg dela ili u preduzeću ili korporaciji, aktiva u posedu preduzeća ili korporacije nad kojima KPA ili Agencija upravlja, a deo vlasničkih interesa ili imovina (ili bilo koje pravo ili interes u njoj) je KPA ili Agencija prenela na treće lice u skladu s dobrom namerom i razumnom vršenju ili obavljanju svojih upravnih ovlašćenja i odgovornosti u skladu sa Uredbom KPA ili Zakona o KAP:

3.1. takav prenos će, kao stvar zakona, biti važeći i obavezujući, i nijedan aspekt takvog prenosa neće biti pogođen takvom odlukom; i

Član 69

Usmeni žalbeni postupak

1. Njegovom inicijativom ili na osnovu pismenog zahteva jedne strane, Žalbeno veće odlučuje ukoliko će održati jednu ili više sednice saslušanja u vezi sa odgovarajućom žalbom. Apelacioni koledž uzima u obzir bilo koji zahtev za usmenu proceduru koja se podnosi od bilo koje stranke, koja podnosi njene razloge za podnošenje zahteva za usmenu proceduru. Takav zahtev podnosi se pre završetka procedure pismene žalbe.

[...]

4. Pri otvaranju usmenih rasprava, predsednik sudskog veća pruža kratak uvod o žalbi, pravnoj stvari koja je sporna i bilo kakvu činjenicu koja je utvrđena od strane organa koji je izdao datu Odluku ili presudu za koju stranka tvrdi da je "jasno pogrešna".

ZAKON Br. 03/L- 006 O PARNIČNOM POSTUPKU

Član 160

160.5 Sud posebno navodi koje odredbe materijalnog prava je primenio prilikom odlučivanja o zahtevima stranki. Kada postoji potreba sud se izjašnjava i u vezi sa stavovima stranki o pravnoj osnovi spora, kao i o predlozima i njihovim pobijanjima, o kojima sud nije dala obrazloženje za odluke koje je ranije doneo tokom sudskog procesa.

Član 247

247.1 Javni tužilac može podići zahtev za zaštitu zakonitosti:

a) zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka, ukoliko povreda se odnosi na teritorijalnu nadležnost, ukoliko prvostepeni sud donosilo presudu bez glavne rasprave, a bio je u obavezi da održi glavnu raspravu, ukoliko je odlučeno po zahtevu, u vezi toga spor je u toku, ili ukoliko u suprotnosti sa zakonom, udaljivan javnost sa glavne rasprave.

b) zbog pogrešne primene materijalnog prava.

247.2 Javni tužilac ne može podići zahtev za zaštitu zakonitosti zbog prekoračenja tužbenog – zahteva i zbog pogrešnog utvrđivanja ili nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja.

Član 399

399.1 Kada sud, nakon što stigne odgovor na tužbu, konstatuje da iz iznesenih činjenica u tužbi ne proizilazi zasnovanost tužbenog zahteva, u tom slučaju on će doneti zasluženu odluku kojom se tužbeni zahtev odbije kao neosnovan.

399.2 Tužbeni zahtev smatra se neosnovanim, u smislu stava 1 ovog člana ukoliko je očigledno protivurečan sa iznesenim činjenicama u tužbi, ili ukoliko su činjenice na kojima se zasniva tužbeni zahtev očigledno protivurečne sa dokazima koje je predložio tužilac ili sa činjenicama koje su javno poznate.

Ocena prihvatljivosti zahteva

46. Sud prvo razmatra da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovnikom o radu.
47. U tom smislu, Sud se prvo poziva na stav 4, člana 21. [Opšta načela] i stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

Član 21

[...]

4. Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva.

Član 113

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

48. Sud se dalje poziva na uslove prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu. U tom smislu, Sud se prvo poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47 *[Individualni zahtevi]*

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.”

Član 48 *[Tačnost podneska]*

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku [...]”.

49. Sud prvo pojašnjava da u skladu sa članom 21.4 Ustava, podnositeljka zahteva (opština Gnjilane) ima pravo da podnese ustavnu žalbu, pozivajući se na navodne povrede osnovnih prava i sloboda, koje važe za pojedince i pravna lica (vidi, slučajeve Suda: KI10/20, sa podnosiocem zahteva: *“Regionalna kompanija za vodosnabdevanje “Hidroreggioni Jugor” D. D. - Jedinica nova gora Prizren*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. oktobra 2020. godine, stav 35; slučaj KI41/09, sa podnosiocem zahteva: *Univerzitet AAB-RIINVEST L.L.C.*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. februara 2010. godine, stav 14).
50. Pored toga, što se tiče ispunjavanja gore navedenih proceduralnih uslova za prihvatljivost ustavnih zahteva, Sud prvo utvrđuje da je podnositeljka zahteva ovlašćena strana, koja osporava akt javnog organa, odnosno presudu [AC-I-14-0043] od 29. novembra 2019. godine Žalbenog veća PKVS-a, nakon što je iscrpela sva pravna sredstva predviđena zakonom. Podnositeljka zahteva je takođe pojasnila prava i slobode za koje tvrdi da su joj povređene, u skladu sa uslovima iz člana 48. Zakona i podnela je zahtev u skladu sa rokovima utvrđenim u članu 49. Zakona.
51. Pored ovih uslova, Sud treba da razmotri da li je podnositeljka zahteva ispunila uslove prihvatljivosti ustavnih zahteva, utvrđene u pravilu 39 Poslovnika o radu Suda. U tom smislu, pravilo 39 (2) Poslovnika o radu propisuje:

Pravilo 39
(Kriterijum o prihvatljivosti)

“(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

52. U tom smislu, prilikom ocene prihvatljivosti zahteva, odnosno ocenjujući da li je isti očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će se prvo podsetiti na suštinu slučaja sadržanu u ovom zahtevu i na relevantne navode podnositeljke zahteva. Prilikom te ocene, Sud će primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, prema članu 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.
53. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a koju primenjuje i Ustavni sud, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovan“ u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. „Očigledno neosnovani“ navodi, prema sudskoj praksi ESLJP-a, mogu se svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „četrtoog stepena“; (ii) navodi kategorisani „odsustvom očigledne ili evidentne povrede“; (iii) navodi koji su „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“; i na kraju, (iv) „konfuzni i nejasni“ navodi (vidi, tačnije, koncept neprihvatljivosti na osnovu zahteva ocenjenog kao

„očigledno neosnovan“, i specifičnosti gore navedene četiri kategorije navoda kvalifikovani kao „očigledno neosnovani“, Praktični vodič ESLJP-a o kriterijumima prihvatljivosti od 30. aprila 2020. godine; deo III. Neprihvatljivost zasnovana na meritumu; A. Očigledno neosnovani zahtevi, stavovi 275 do 304).

54. U tom smislu, Sud podseća da se okolnosti ovog slučaja odnose na sporazum zaključen između KAP-a i lica Z.N. iz Gnjilana za prodaju i prenos imovine, odnosno samousluge „Pireva“ koja je bila sporna imovina. Podnositeljka zahteva - opština Gnjilane je tužbom podnetom Opštinskom sudu u Gnjilanu tražila raskid ugovora o kupoprodaji sporne imovine i istovremeno tražila od KAP-a da ovaj objekat ponudi podnositeljki zahteva za kupovinu. Podnositeljka zahteva je takođe tražila da se izda preliminarni sudski nalog kojim bi se tuženima (KAP-u i Z.N.) zabranilo da nastave radove na spornoj zgradi. Dana 25. maja 2012. godine, Opštinski sud u Gnjilanu je proglašen nenadležnim da odlučuje u ovom slučaju i ovaj predmet je vratio u nadležnost PKVS-u. Dana 15. januara 2014. godine, IV Specijalizovano veće PKVS-a je odbilo, kao neosnovan, tužbeni zahtev, kao i predlog za preliminarni sudski nalog podnositeljke zahteva, gde je utvrdilo da je postupak prodaje obavljen na transparentan način i u skladu sa pravilima važećeg zakona koje je sproveo KAP kao administrator društvenih preduzeća. Pred Žalbenim većem, podnositeljka zahteva je podnela navode u vezi sa pogrešnim utvrđivanjem činjenica i isti su odbijeni, kao neosnovani, čak i na nivou Žalbenog veća PKVS-a.
55. U ovom kontekstu, Sud podseća da podnositeljka zahteva navodi da je Žalbeno veće PKVS-a osporenim presudom, povredilo prava zagarrantovana članovima 22, 31, 32, 46, 54 i 102. Ustava u vezi sa članom 6 i članom 1 Protokola br. 1 EKLJP-a. Sud primećuje da se bitni navodi podnositeljke zahteva odnose na: (I) propust da se obrazlože odluke PKVS-a; (II) neodržavanje rasprave u nijednom sudskom stepenu PKVS-a; (III) nedostatak pravnog osnova za obaveštavanje državnog tužioca o nepodnošenju zahteva za zaštitu zakonitosti, kao i (IV) navode podnositeljke zahteva o povredi prava zagarrantovana članovima 32, 46, 54 i 102. Ustava. Sud će ove kategorije navoda razmatrati na osnovu sudske prakse Suda i ESLJP-a prema kojoj je, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarrantovane Ustavom.

(I) Što se tiče navoda o propustu da se obrazloži sudska odluka

56. Podnositeljka zahteva osporava zaključke redovnih sudova pred Sudom, iznoseći navode u vezi sa procesnim garancijama zagarrantovanim članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a. S tim u vezi, podnositeljka zahteva ističe *propust da se obrazloži sudska odluka*, budući da, prema njoj, Žalbeno veće PKVS-a nije naglasilo koje su odredbe zakona primenjene u slučaju odlučivanja u predmetu, pri čemu su postupali u suprotnosti sa članom 160.5 Zakona o parničnom postupku.
57. Što se tiče navoda podnositeljke zahteva koji se odnose na propust da se obrazlože odluke sudova u njenom slučaju, Sud ističe da već ima

konsolidovanu praksu u pogledu prava na obrazloženu sudsku odluku, zagarantovanog članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a. Ova praksa je uspostavljena zasnivajući se na sudskoj praksi ESLJP-a, uključujući, ali ne ograničavajući se na slučajeve: *Van de Hurk protiv Holandije*, presuda od 19. aprila 1994. godine; *Hiro Balani protiv Španije*, presuda od 9. decembra 1994. godine; *Higgins i drugi protiv Francuske*, presuda od 19. februara 1998. godine; *García Ruiz protiv Španije*, presuda od 21. januara 1999. godine; *Hirvisaari protiv Finske*, presuda od 27. septembra 2001. godine; *Suominen protiv Finske*, presuda od 1. jula 2003. godine; *Buzesku protiv Rumunije*, presuda od 24. maja 2005. godine; *Properti protiv Ukrajine*, presuda od 18. jula 2006. godine; i *Tatišvili protiv Rusije*, presuda od 22. februara 2007. godine. Osnovna načela u vezi sa pravom na obrazloženu sudsku odluku su takođe razrađena u slučajevima Ustavnog suda, uključujući, ali ne ograničavajući se na slučajeve: KI97/16, podnosilac zahteva: „*IKK Classic*“, presuda od 9. januara 2018. godine; KI72/12, *Veton Berisha i Ilfete Haziri*, presuda od 17. decembra 2012. godine; KI22/16, podnosilac zahteva: *Naser Husaj*, presuda od 9. juna 2017. godine; i KI143/16, podnosilac zahteva: *Muharem Blaku i drugi*, rešenje o neprihvatljivosti od 13. juna 2018. godine).

58. U principu, sudska praksa ESLJP-a i Ustavnog suda naglašavaju da pravo na pravično suđenje uključuje pravo na obrazloženu odluku i da sudovi moraju „dovoljno jasno navesti razloge na kojima su zasnovali svoju odluku“. Međutim, ova obaveza sudova se ne može shvatiti kao zahtev za detaljnim odgovorom na svaki argument. Mera u kojoj se primenjuje obaveza davanja razloga može varirati u zavisnosti od prirode odluke i trebalo bi da se odredi u smislu okolnosti slučaja. Bitni argumenti podnosioca zahteva koje treba razmotriti i dati razloge moraju biti zasnovani na važećem zakonu (vidi, slučaj Suda KI97/16, podnosilac zahteva: „*IKK Classic*“, gore citiran, stav 45; vidi, takođe slučaj ESLJP-a: *Hadjianastassiou protiv Grčke*, presuda od 16. decembra 1992. godine, stav 33).
59. S tim u vezi, Sud će razmotriti da li su navodi podnositeljke zahteva o nedostatku obrazložene sudske odluke u vezi sa presudama PKVS-a u skladu sa proceduralnim garancijama sadržanim u članu 31. Ustava i članu 6. EKLJP-a.
60. Stoga, Sud ističe da je u presudi [C-IV-12-0027] Specijalizovanog veća PKVS-a obrazloženo sledeće:

„Tužilac – opština Gnjlane nije imala nikakvih prepreka dok je tender bio otvoren za prodaju ove imovine da ravnopravno učestvuje na tenderu sa svim ostalim ponuđačima, ali to pravo nije iskoristila, već se njeno interesovanje pojavilo nakon što je imovina prodana i postupak tendera i ugovora o prodaji završen.

Na osnovu gore izloženog, tužbeni zahtev i zahtev za izdavanje preliminarog sudskog naloga se odbija, kao neosnovan, iz glavnog razloga što tužilac nije dokazao pravo svojine na objektu koji je predmet ugovora o kupoprodaji, a koji je predmetna stvar u ovom slučaju.

Na osnovu gore naglašenog i u smislu odredaba člana 48, stav 1 Aneksa o Zakonu o Posebnoj komori, odlučeno je kao u izreci presude“.

61. Sud takođe primećuje da je i Žalbeno veće PKVS-a presudom [AC-I-14-0043] od 29. novembra 2019. godine, obrazložilo sledeće:

“[...] KAP je imala pravo da upravlja i prodaje ovaj poslovni objekat. Ovo potvrđuje i tvrdnja tužioca da je opština Gnjlane bila zainteresovana i ulagala napore organu za likvidaciju DP-a da predmetni objekat otkupi putem direktnog pregovaranja, ali ovi pokušaji su propali, a ova činjenica pokazuje da tužilac priznaje da nije bio vlasnik zgrade, već samo zemljišta na kome je ova zgrada izgrađena.

Tužilac nakon završetka celog ovog tenderskog procesa koji je bio zakonit i sproveden pod zakonskim mandatom KAP-a u skladu sa članom 10.3 podtačka 3.1 Zakona o PKVS-u br. 06/L-086, više nema zakonsku mogućnost da traži poništenje potpuno zakonitog kupoprodajnog ugovora, te stoga Žalbeno veće nema mogućnost da promeni rezultat dat u osporenoj presudi koji je pravičan i zasnovan na zakonu“.

62. Štaviše, Sud primećuje da član 31. Ustava i član 6. EKLJP-a obavezuju sudove da pruže razloge za svoje odluke, ali to ne podrazumeva detaljan odgovor na svaki navod i argument strana (vidi, slučajeve ESLJP-a: *Van de Hurk protiv Holandije*, zahtev br. 16034/90, presuda od 19. aprila 1994. godine, stav 61; *García Ruiz protiv Španije* [VV], gore citiran, stav 26; *Johnke i Lenoble protiv Francuske*, zahtev br. 40490/98, odluka o prihvatljivosti od 29. avgusta 2000. godine; *Perez protiv Francuske* [VV], zahtev br. 47287/99, presuda od 12. februara 2004. godine, stav 81). Ovaj stav je dosledno zastupao Ustavni sud (vidi, slučajeve Suda: KI06/17, gore citiran, stav 38; KI122/16, gore citiran, stav 58; i KI49/19, gore citiran, stav 49).
63. U zaključku, Sud utvrđuje da je presuda Žalbenog veća PKVS-a jasna i da se bavi suštinskim navodima koje je iznela podnositeljka zahteva. Nema bitnog argumenta ili navoda koje je Žalbeno veće PKVS-a ostavilo sa strane, kao neobrazloženo, kako to tvrdi podnositeljka zahteva.
64. Pored toga, prilikom ocene navoda koji se odnose na navodne povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, Sud smatra da je važno da istakne opšti stav da „pravda“ koja se zahteva gore navedenim članovima nije „suštinska“, već „proceduralna“ pravda. U praktičnom smislu, koncept „proceduralne pravde“ podrazumeva: (i) mogućnost kontradiktornog postupka/načelo procesne kontradiktornosti; (ii) mogućnost strana da tokom različitih faza postupka predoče argumente i dokaze koje smatraju relevantnim za relevantni slučaj; (iii) mogućnost da efikasno ospore argumente i dokaze koji je iznela suprotna strana, i (iv) pravo da njihovi argumenti koji su, objektivno sagledani, relevantni za rešavanje slučaja, budu pravilno saslušani i razmotreni od strane redovnih sudova (vidi, između ostalog, slučaj ESLJP-a: *Barbera, Messeque i Jabardo protiv Španije*, presuda od 6. decembra 1988. godine, stav 68; i slučajeve Ustavnog suda: KI128/19, podnosilac zahteva: *Artan Mala*, rešenje o neprihvatljivosti od 25. februara 2021. godine, stav 58; i

KI22/19, podnosilac zahteva: *Sabit Ilazi*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. juna 2019. godine, stav 42).

65. Rekavši to, Sud smatra da su u slučaju podnositeljke zahteva poštovani svi gore navedeni uslovi od strane redovnih sudova. Podnositeljka zahteva i dalje može biti nezadovoljna ishodom suđenja u njenom slučaju, međutim to nezadovoljstvo samo po sebi ne može da podstakne utemeljenu tvrdnju o povredi osnovnih prava i sloboda zagaranтовanih Ustavom (vidi, slučaj ESLJP-a: *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21).
66. Stoga, Sud utvrđuje da obrazloženje koje je dalo Žalbeno veće PKVS-a ispunjava standarde sadržane u članu 31. Ustava i članu 6. EKLJP-a za obrazloženu sudsku odluku, kao što je razrađeno u sudskoj praksi Ustavnog suda i ESLJP-a. Shodno tome, ti navodi podnositeljke zahteva se kvalifikuju kao „nepotkrijepljeni ili neobrazloženi“ navodi, stoga su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika o radu.

(II) Što se tiče navoda podnositeljke zahteva o neodržavanju rasprave

67. Što se tiče navoda podnositeljke zahteva da PKVS *nije održalo raspravu* i tako onemogućilo iznošenje detaljnijih objašnjenja o zahtevima podnetim u tužbi, Sud se dalje poziva na praksu ESLJP-a u vezi sa tim pitanjem. S tim u vezi, Sud će dalje razraditi (i) opšta načela u vezi sa pravom na raspravu koje je zagaranтовano gore navedenim članovima Ustava i EKLJP-a; a zatim, (ii) primeniti ista na okolnosti slučaja.

(i) Opšta načela u vezi sa pravom na raspravu

68. Sud prvo ističe da je sudska praksa ESLJP-a utvrdila osnovna načela u vezi sa pravom na raspravu. Na osnovu ove sudske prakse, Sud je takođe utvrdio relevantna načela i izuzetke na osnovu kojih se ocenjuje neophodnost održavanja rasprave u zavisnosti od okolnosti slučaja. Nedavno, kroz nekoliko presuda, Sud je istakao ova načela, utvrđujući i povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a zbog neodržavanja rasprave pred PKVS-om, odnosno pred Specijalizovanim većem i Žalbenim većem prilikom utvrđivanja prava zaposlenih u bivšem preduzeću „*Agimi*“ nakon privatizacije istog, na koje će se Sud zatim pozvati kao na slučajeve Suda bivšeg preduzeća „*Agimi*“ (vidi 5 (pet) presuda u slučajevima bivšeg preduzeća „*Agimi*“: KI145/19, KI146/19, KI147/19, KI149/19, KI150/19, KI151/19, KI152/19, KI152/19, KI154/19, KI155/19, KI156/19, KI157/19 i KI159/19, sa podnosiocima zahteva: *Et-hem Bokshi i drugi*, Ocena ustavnosti presude Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju AC-I-13-0181-A0008 od 29. avgusta 2019. godine, presuda od 10. decembra 2020. godine; KI160/19, KI161/19, KI162/19, KI164/19, KI165/19, KI166/19, KI167/19, KI168/19, KI169/19, KI170/19, KI171/19, KI172/19, KI173/19 i KI178/19, sa podnosiocima zahteva: *Muhamet Këndusi i drugi*, Ocena ustavnosti presude Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju AC-I-

13-0181-A0008 od 29. avgusta 2019. godine, presuda od 27. januara 2021. godine; KI181/19, KI182/19 i KI183/19, sa podnosiocima zahteva: *Fllanza Naka, Fatmire Lima i Leman Masar Zhubi*, Ocena ustavnosti presude Žalbenom veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju AC-I-13-0181-A0008 od 29. avgusta 2019. godine; presuda od 27. januara 2021. godine; KI220/19, KI221/19, KI223/19 i KI234/19, sa podnosiocima zahteva: *Sadete Koca Lila i drugi*, Ocena ustavnosti presude Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju AC-I-13-0181-A0008 od 29. avgusta 2019. godine, presuda od 25. marta 2021. godine; i KI 186/19; KI187/19, KI200/19 i KI208/19, sa podnosiocima zahteva: *Belkize Vula Shala i drugi*; presuda od 28. aprila 2021. godine). Sud će se tokom razmatranja razrađenih načela potvrđenih kroz gore navedene presude Suda i primene istih u okolnostima konkretnog slučaja, pozvati na svoju prvu presudu u vezi sa bivšim preduzećem Agimi, odnosno na slučajeve KI145/19, KI146/19, KI147/19, KI149/19, KI150/19, KI151/19, KI152/19, KI153/19, KI154/19, KI155/19, KI156/19, KI157/i KI159/19, sa podnosiocima zahteva: *Et-hem Bokshi i drugi*).

69. Načela razrađena u relevantnoj sudskoj praksi ESLJP-a, ali i u gore navedenim slučajevima, odnosno presudama Suda u slučajevima bivšeg preduzeća „Agimi“, naglašavaju da javna priroda postupaka pred sudskim organima navedenim u članu 31. Ustava u vezi sa stavom 1 člana 6. EKLJP-a štiti parničare od tajnog upravljanja pravdom u odsustvu javne rasprave. Javnost sudskih postupaka je takođe jedan od glavnih mehanizama kojima se čuva poverenje u pravdu. Takvo načelo, štaviše, doprinosi postizanju ciljeva člana 31. Ustava i člana 6. EKLJP-a koji se tiču pravičnog suđenja, a čije je garantovanje jedno od osnovnih načela svakog demokratskog društva sadržanih u Ustavu i EKLJP-u (vidi, gore navedene slučajeve Suda u slučaju bivšeg preduzeća Agimi KI145/19, KI146/19, KI147/19, KI149/19, KI150/19, KI151/19, KI152/19, KI153/19, KI154/19, KI155/19, KI156/19, KI157/19 i KI159/19, sa podnosiocima zahteva: *Et-hem Bokshi i drugi*, gore citiran, stav 47).
70. U principu, parničari imaju pravo na javnu raspravu, ali takva obaveza nije apsolutna. U meri u kojoj je to relevantno za sadašnje okolnosti, sudska praksa Suda zasnovana na sudskoj praksi ESLJP-a je razvila glavna načela koja se odnose na (i) pravo na raspravu pred sudovima prvog stepena; (ii) pravo na raspravu pred sudovima drugog i trećeg stepena; (iii) načela na osnovu kojih treba utvrditi da li je rasprava neophodna; i (iv) da li se neodržavanje rasprave na prvom stepenu može ispraviti održavanjem rasprave na višem stepenu i relevantnih kriterijuma za sprovođenje te procene. Svejedno, u svim okolnostima, relevantni sud mora da opravda izostanak rasprave (vidi, slučajeve Suda u slučaju bivšeg preduzeća „Agimi“, KI145/19, KI146/19, KI147/19, KI149/19, KI150/19, KI151/19, KI152/19, KI153/19, KI154/19, KI155/19, KI156/19, KI157/19 i KI159/19, sa podnosiocima zahteva: *Et-hem Bokshi i drugi*, gore citiran, stav 48).
71. Što se tiče prvog pitanja, odnosno obaveze da se održi rasprava pred sudovima prvog stepena, ESLJP je naglasio da je u postupcima koji se vode pred sudom

prvog i jedinog stepena, pravo na raspravu zagantovano stavom 1. člana 6. EKLJP-a (vidi, između ostalog, predmete ESLJP-a *Fredin protiv Švedske* (br. 2), presuda od 23. februara 1994. godine, stavovi 21-22; *Allan Jacobsson protiv Švedske* (br. 2), presuda od 19. februara 1998. godine, stav 46; *Göç protiv Turske*, presuda od 11. jula 2002. godine, stav 47; i *Selmani i drugi protiv Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije*, presuda od 9. februara 2017. godine, stavovi 37-39, vidi takođe slućajeve SudaKI145/19, KI146/19, KI147/19, KI149/19, KI150/19, KI151/19, KI152/19, KI153/19, KI154/19, KI155/19, KI156/19, KI157/19 i KI159/19, sa podnosiocima zahteva: *Et-hem Bokshi i drugi*, gore citiran, stav 49).

72. Prema sudskoj praksi ESLJP-a, izuzetak od ovog opšteg pravila predstavljaju slućajevi u kojima „postoje izuzetne okolnosti koje opravdavaju to što se odustalo od rasprave“ u prvom i jedinom stepenu (vidi, u tom pogledu, predmete ESLJP-a *Hesse-Anger i Anger protiv Nemaćke*, odluka od 17. maja 2001. godine, i *Mirovni Institut protiv Slovenije*, presuda od 13. marta 2018. godine, stav 36). Karakter takvih izuzetnih okolnosti proistiće iz prirode problema koje sadrži odrećeni predmet, na primer, predmeti koji se odnose iskljućivo na pravna pitanja ili pitanja veoma tehnićke prirode (vidi, predmet ESLJP-a *Koottummel protiv Austrije*, presuda od 10. decembra 2009. godine, stavovi 19 i 20).
73. Što se tiće drugog pitanja, odnosno obaveze odrćavanja rasprave pred sudovima drugog i trećeg stepena, sudska praksa ESLJP-a naglašava da se izostanak rasprave moće opravdati posebnim karakteristikama postupka o kome je reć pod uslovom da je rasprava odrćana u prvom stepenu (vidi, u ovom kontekstu, predmet ESLJP-a *Salomonsson protiv Švedske*, presuda od 12. novembra 2002. godine, stav 36). Na taj naćin se za postupke pred apelacionim sudovima, koji obuhvataju samo pravna, a ne i ćinjenićna pitanja, moće smatrati da su u skladu sa garancijama sadržanim u ćlanu 6. EKLJP-a, ćak i ako u drugom stepenu nije odrćana rasprava (vidi, predmet ESLJP-a: *Miller protiv Švedske*, presuda od 8. februara 2005. godine, stav 30; vidi takođe slućajeve SudaKI145/19, KI146/19, KI147/19, KI149/19, KI150/19, KI151/19, KI152/19, KI153/19, KI154/19, KI155/19, KI156/19, KI157/19 i KI159/19, sa podnosiocima zahteva: *Et-hem Bokshi i drugi*, gore citiran, stav 50). Shodno navedenom i u principu, izostanak rasprave se moće opravdati samo „postojanjem izuzetnih okolnosti“, koje su definisane sudskom praksom ESLJP-a, a u suprotnom ona je zagantovana stranama na najmanje jednom nivou nadlećnosti na osnovu ćlana 31. Ustava u vezi sa ćlanom 6. EKLJP-a.
74. Što se tiće trećeg pitanja, odnosno naćela na osnovu kojih treba utvrditi da li je rasprava neophodna, Sud se poziva na presudu ESLJP-a od 6. novembra 2018. godine, *Ramos Nunes de Carvalho e Sa protiv Portugalije*, u kojoj je Veliko veće ESLJP-a uspostavilo naćela na osnovu kojih treba oceniti nućnost rasprave. Prema ovoj presudi, rasprava nije nućna ako relevantni predmet (i) sadrži samo pravna pitanja koja su ogranićena po svojoj prirodi (vidi, predmete ESLJP-a *Allan Jacobsson protiv Švedske* (br. 2), citiran u tekstu iznad, stav 49; i *Valová, Slezák i Slezák protiv Slovaćke*, presuda iz juna 2004. godine, stavovi 65-68) ili ako je to predmet koji nije naroćito sloćen (vidi, predmet ESLJP-a *Varela Assalino protiv Portugalije*, odluka od 25. aprila 2002. godine); i (ii)

sadrži pitanja koja su visoko-tehničke prirode koje je bolje rešavati u pismenoj formi nego usmenim argumentima na raspravi; i (iii) ne sadrži pitanja verodostojnosti strana ili sporne činjenice i sudovi mogu da donesu pravičnu i obrazloženu odluku na osnovu podnesaka strana i drugog materijala u pismenoj formi (vidi, predmete ESLJP-a *Döry protiv Švedske*, presuda od 12. novembra 2002. godine, stav 37; i *Saccoccia protiv Austrije*, presuda od 18. decembra 2008. godine, stav 73, vidi takođe slučajeve Suda KI145/19, KI146/19, KI147/19, KI149/19, KI150/19, KI151/19, KI152/19, KI153/19, KI154/19, KI155/19, KI156/19, KI157/19 i KI159/19, sa podnosiocima zahteva: *Et-hem Bokshi i drugi*, gore citiran, stav 51).

75. U suprotnom, na osnovu gore navedene presude, rasprava se smatra nužnom onda kada relevantni predmet (i) sadrži potrebu za ispitivanjem pravnih i činjeničnih pitanja, uključujući i predmete u kojima treba oceniti da li su niži organi vlasti pravilno utvrdili činjenice (vidi, između ostalog, predmete ESLJP-a *Malhous protiv Republike Češke*, presuda od 12. jula 2001. godine, stav 60; i *Fischer protiv Austrije*, presuda od 26. aprila 1995. godine, stav 44); i (ii) nalaže da nadležni sud stekne ličnu predstavu o relevantnim stranama i kada im treba omogućiti da objasne lični položaj, tako što će to učiniti lično ili preko svog zastupnika. Primere ove situacije predstavljaju slučajevi kada sud treba da sasluša dokaze strana o ličnoj patnji kako bi mogao da utvrdi odgovarajući nivo naknade (vidi, predmete ESLJP-a *Göç protiv Turske*, citiran u tekstu iznad, stav 51; i *Lorenzetti protiv Italije*, presuda od 10. aprila 2012. godine, stav 33) ili kada sud treba da pribavi informacije o karakteru strane, njenom ponašanju i opasnosti koju ona predstavlja (vidi, predmet ESLJP-a *De Tommaso protiv Italije*, presuda od 23. februara 2017. godine, stav 167).
76. Što se tiče četvrtog pitanja, odnosno mogućnosti da se u drugom stepenu ispravi neodržavanje rasprave na prvom stepenu, i relevantnih kriterijuma, ESLJP je svojom sudskom praksom utvrdio da, u principu, takva ispravka zavisi od nadležnosti višeg suda. Ako poslednje navedeni ima punu nadležnost da preispita meritum relevantnog predmeta, uključujući i ocenu činjenica, tada se neodržavanje rasprave na prvom stepenu, može ispraviti u drugom stepenu (vidi, predmet ESLJP-a *Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugalije*, citiran u tekstu iznad, stav 192 i tu korišćene reference).
77. Dosledno se pozivajući na sudsku praksu ESLJP-a i praksu Suda, Sud ističe da činjenica da strane nisu tražile da se održi rasprava, ne mora značiti da su se iste odrekle prava na održavanje rasprave (vidi, slučajeve Suda KI145/19, KI146/19, KI147/19, KI149/19, KI150/19, KI151/19, KI152/19, KI153/19, KI154/19, KI155/19, KI156/19, KI157/19 i KI159/19, sa podnosiocima zahteva: *Et-hem Bokshi i drugi*, gore citiran, stav 54, za više o odricanju od prava na raspravu, vidi Vodič ESLJP-a od 30. aprila 2020. godine o članu 6. EKLJP-a, Pravo na pravično suđenje, građanski deo, IV. Proceduralni kriterijumi; B. Javna rasprava, stavovi 420 i 421 i reference koje se u njima koriste). Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, takav slučaj zavisi od karakteristika domaćeg prava i okolnosti svakog slučaja posebno (vidi, predmet ESLJP-a: *Göç protiv Turske*, gore citiran, 48).

78. U slučaju ESLJP-a: *Vilho Eskelinen i drugi protiv Finske* (presuda od 19. aprila 2007. godine, stav 74), ESLJP nije utvrdio povredu člana 6 zbog izostanka rasprave. ESLJP je pridao značaj činjenici da su podnosioci žalbe mogli da traže raspravu, iako su sudovi morali da odluče da li je rasprava bila neophodna; da su sudovi dali razloge za odbijanje održavanja rasprave, i da su podnosioci žalbe dobili široku priliku da iznesu svoj slučaj u pisanoj formi i da komentarišu podneske druge strane.
79. Na kraju, rasprava može da se ne zahteva kada nema pitanja verodostojnosti ili spornih činjenica koje zahtevaju raspravu, a sudovi mogu odlučiti o pitanju pravično i razumno na osnovu podnesaka strana i drugih pisanih materijala (vidi, slučajeve ESLJP-a: *Döry protiv Švedske*, presuda od 12. novembra 2002. godine, stav 37, *Saccoccia protiv Austrije*, presuda od 18. decembra 2008. godine, stav 73).

(ii) *Primena gore razrađenih načela u okolnostima ovog slučaja*

80. Sud prvo podseća da na osnovu sudske prakse ESLJP-a i Suda, član 31. Ustava i član 6. EKLJP-a, u principu, garantuju održavanje rasprave najmanje na jednom nivou odlučivanja. Kao što je gore objašnjeno, u principu, rasprava je (i) nužna ako prvostepeni sud ima isključivu nadležnost za donošenje odluke o činjeničnim i pravnim pitanjima; (ii) nije nužna u drugom stepenu ako je rasprava održana u prvom stepenu, i pored činjenice da takvo utvrđenje zavisi od karakteristika konkretnog slučaja, na primer, ako drugi stepen odlučuje i o činjeničnim i o pravnim pitanjima; i (iii) nužna u drugom stepenu ako ista nije održana u prvom stepenu u slučajevima kada drugi stepen ima punu nadležnost za ispitivanje odluke prvog stepena i u odnosu na činjenična i na pravna pitanja. Izuzetak od ovih slučajeva se, u principu, pravi samo ako „postoje izuzetne okolnosti koje opravdavaju izostanak rasprave“, i koje je ESLJP, kao što je prethodno objašnjeno, kroz svoju sudsku praksu definisao kao slučajeve koji se odnose isključivo na pravna pitanja ili su visoko-tehničke prirode.
81. Na osnovu gore razrađenih načela, Sud u nastavku mora prvo da oceni da li u okolnostima konkretnog slučaja, činjenica da podnositeljka zahteva nije tražila raspravu pred Specijalizovanim većem i Žalbenim većem PKVS-a, može rezultirati zaključkom da je ista prećutno odustala od rasprave. Ako se ispostavi da je odgovor na ovo pitanje negativan, tada Sud, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mora da oceni da li u okolnostima konkretnog slučaja „postoje izuzetne okolnosti koje opravdavaju izostanak rasprave“ na oba stepena odlučivanja, odnosno pred Specijalizovanim većem i Žalbenim većem. Sud će ovu ocenu sprovesti zasnivajući se i na načelima ustanovljenim sudskom praksom ESLJP-a, odnosno presudom Velikog veća *Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugalije* i samom sudskom praksom Suda u slučajevima bivšeg preduzeća „Agimi“.

a) *Da li se podnositeljka zahteva odrekla prava na raspravu*

82. S tim u vezi, Sud prvo podseća da opština Gnjlane putem individualne žalbe uložene Specijalizovanom veću PKVS-a nije tražila održavanje rasprave. S druge strane, Sud podseća da je Specijalizovano veće PKVS-a obrazložilo odlučivanje u slučaju bez održavanja rasprave na sledeći način: „*Specijalizovano veće je donelo odluku u skladu sa članom 399 Zakona o parničnom postupku (Zakon br. 03/L-006), da se ne održi rasprava pošto u spisima predmeta ima dovoljno dokaza da se meritorno donese odluka u vezi sa ovim pravnim pitanjem*”. Kao što je već pojašnjeno, Specijalizovano veće PKVS-a je, na osnovu činjenica i dokaza koje je podnela podnositeljka zahteva, odbilo, kao neosnovan, tužbeni zahtev i predlog za preliminarni sudski nalog.
83. Sud dalje primećuje da opština Gnjlane u svojoj žalbi uloženoj Žalbenom veću PKVS-a nije izričito zahtevala održavanje rasprave. U nastavku, Sud takođe podseća da je Žalbeno veće PKVS-a obrazložilo neodržavanje rasprave na sledeći način: „*Na osnovu člana 69.1. Zakona br. 06/L-086 o Specijalnoj komori Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (PKVSK), Žalbeno veće je odlučilo da ne održi usmeni deo postupka*“.
84. S tim u vezi, Sud primećuje da su obe instance PKVS-a odustale da održe raspravu, pozivajući se na član 399. ZPP-a i član 69, stav 1 Zakona o PKVS-u br. 06/L-086.
85. Sud takođe podseća da opština Gnjlane u svom zahtevu podnetim Sudu navodi da (i) Specijalizovano veće PKVS-a u suprotnosti sa odredbama ZPP-a uopšte nije održalo raspravu; i (ii) isti stav je zauzelo i Žalbeno veće PKVS-a čime je „*onemogućeno izneti detaljnija objašnjenja o zahtevu kroz raspravu*“.
86. U tom kontekstu i kao što je gore objašnjeno na osnovu sudske prakse Suda i ESLJP-a, činjenica da podnositeljka zahteva nije podnela zahtev za održavanje rasprave Specijalizovanom veću i izričito isti zahtev nije podnela Žalbenom veću, ne znači nužno da se ona implicitno odrekla takvog zahteva, a i nedostatak ovog zahteva ne oslobađa nužno relevantni sud, odnosno PKVS, od obaveze da održi takvu raspravu.
87. Tačnije, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, u okolnostima slučajeva u kojima strane nisu tražile održavanje rasprave, kao što je slučaj podnositeljke zahteva, odnosno opštine Gnjlane, ESLJP, između ostalog, ocenjuje da li se odsustvo takvog zahteva može smatrati implicitnim odricanjem dotičnog podnosioca zahteva od prava na raspravu. Imajući to u vidu, odsustvo zahteva za raspravu, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, nikada nije jedini faktor koji određuje neophodnost održavanja rasprave. U svim slučajevima, da li izostanak zahteva za raspravu oslobađa sud od obaveze održavanja rasprave zavisi od: (i) specifičnosti važećeg zakona; i (ii) okolnosti slučaja (vidi, slučaj ESLJP-a *Göç protiv Turske*, gore citiran, stav 46). Sud će u nastavku oceniti ove dve kategorije pitanja.
88. Prvo, što se tiče specifičnosti važećeg zakona, odnosno Zakona br. 06/L-086 o PKVS-u, Sud podseća da na osnovu člana 69, stav 1 ovog Zakona: „*[...] Žalbeno veće odlučuje ukoliko će održati jednu ili više sednice saslušanja u vezi sa*

odgovarajućom žalbom“, na sopstvenu inicijativu ili čak na pismeni zahtev strane. Na osnovu ove odredbe, Sud je u presudama u slučajevima bivšeg preduzeća „Agimi“ ocenio da održavanje rasprave ne zavisi nužno od zahteva strane. Na osnovu važećih odredbi, takođe je dužnost relevantnog veća, na osnovu svoje inicijative, da oceni da li okolnosti slučaja zahtevaju održavanje rasprave. Pored toga, van nadležnosti Specijalizovanog veća, na osnovu člana 66. (Sadržaj žalbe) i člana 70. (Podnošenje novih dokaza) Zakona br. 06/L-086 o PKVS-u, Žalbeno veće takođe ima ovlašćenje da oceni i pravna i činjenična pitanja, i shodno tome, ima puna ovlašćenja da oceni kako je najniži organ ocenio činjenice, odnosno Specijalizovano veće. Sud ističe da je na osnovu člana 69. Zakona br. 06/L-086 o PKVS-u, obaveza veća PKVS-a da i samoinicijativno ocene da li je održavanje ročišta obavezno, a ako nije, da opravdaju neodržavanje iste (vidi u ovom kontekstu slučajeve Suda u slučajevima bivšeg preduzeća „Agimi“: KI145/19, KI146/19, KI147/19, KI149/19, KI150/19, KI151/19, KI152/19, KI153/19, KI154/19, KI155/19, KI156/19, KI157/19 i KI159/19, podnosilac zahteva: *Et-hem Bokshi i drugi*, gore citiran, stav 61; KI01/20, podnosilac zahteva: *Momir Marinković*, presuda od 13. avgusta 2021. godine, stav 63).

89. Drugo, što se tiče okolnosti slučaja, Sud podseća da sudska praksa ESLJP-a naglašava da se izostanak zahteva za raspravu i ocena da li ova činjenica može rezultirati zaključkom da se relevantna strana prećutno odrekla prava na raspravu, mora oceniti u celini specifičnosti postupka, a ne kao jedini argument, kako bi se utvrdilo da li je izostanak rasprave rezultirao povredom člana 6. EKLJP-a (vidi, slučaj Suda u slučajevima bivšeg preduzeća „Agimi“ KI145/19, KI146/19, KI147/19, KI149/19, KI150/19, KI151/19, KI152/19, KI153/19, KI154/19, KI155/19, KI156/19, KI157/19 i KI159/19, podnosilac zahteva: *Et-hem Bokshi i drugi*, gore citiran, stav 62).
90. Tačnije, u slučajevima kada relevantna strana nije podnela zahtev za raspravu ni u jednoj od instanci, slično kao u slučaju podnositeljke zahteva, odnosno opštine Gnjlane, ESLJP u predmetu *Salomonsson protiv Švajcarske* (presuda od 12. februara 2003. godine), u kojem podnosilac zahteva nije tražio održavanje rasprave ni u jednoj instanci, iako je utvrdio da se za dotičnog podnosioca zahteva može smatrati da se prećutno odrekao prava na raspravu (vidi, stav 35 predmeta *Solomonsson protiv Švajcarske*), svejedno je utvrdio povredu člana 6. EKLJP-a zbog neodržavanja rasprave, zato što je utvrdio da u okolnostima ovog slučaja nisu postojale izuzetne okolnosti koje bi opravdale odsustvo rasprave, a posebno kad se ima u vidu da je apelacioni nivo razmatrao i činjenična, a ne samo pravna pitanja (vidi, slučaj ESLJP-a *Solomonsson protiv Švajcarske*, gore citiran, stavovi 36-40).
91. S druge strane, u predmetu *Göç protiv Turske*, ESLJP je takođe utvrdio povredu člana 6. EKLJP-a zbog izostanka rasprave, odbijajući navode Turske vlade (i) da je predmet jednostavan i da se može brzo obraditi samo na osnovu spisa predmeta, posebno zbog toga što dotični podnosilac zahteva nije žalbom tražio dostavljanje novog dokaza; i (ii) jer dotični podnosilac nije tražio da se održi rasprava (za činjenice predmeta vidi stavove 11 do 26 predmeta ESLJP-a *Göç protiv Turske*). Prilikom razmatranja relevantnog predmeta i nakon ocene da li u okolnostima slučaja postoji neka izuzetna okolnost koja bi opravdala

izostanak rasprave, ESLJP je utvrdio povredu stava 1. člana 6. EKLJP-a, navodeći, između ostalog (i) da uprkos činjenici da dotični podnosilac nije podneo zahtev za raspravu, iz okolnosti predmeta ne proizilazi da bi takav zahtev imao bilo kakvih izgleda za uspeh; pored toga (ii) da se ne može smatrati da se dotični podnosilac odrekao svog prava na raspravu zbog toga što nije tražio istu pred apelacionim sudom iz razloga što on nije imao punu nadležnost za utvrđivanje iznosa naknade; (iii) da dotičnom podnosiocu nije pružena prilika da bude saslušan ni pred nižom instancom koja je imala nadležnost kako za ocenu činjenica tako i zakona; i (iv) da je suštinsko pitanje, u okolnostima ovog predmeta, to da li se dotičnom podnosiocu zahteva mora osigurati rasprava pred sudom koji je odgovoran za utvrđivanje činjenica predmeta (za obrazloženje relevantnog predmeta, vidi stavove 43 do 52 predmeta *Göç protiv Turske*).

92. U tom smislu, pozivajući se na činjenične i pravne okolnosti predmeta *Göç protiv Turske*, i upoređujući ih sa istim činjeničnim i pravnim okolnostima ovog slučaja, Sud podseća da je Specijalizovano veće odustalo da održi raspravu na osnovu toga da u spisima predmeta ima dovoljno dokaza da se meritorno odluči u vezi sa pravnim pitanjem. U kontekstu ovog zaključka Specijalizovanog veća, uključujući i sličan zaključak Žalbenog veća o odustajanju od rasprave, kao i činjenicu da je Žalbeno veće potvrdilo stav Specijalizovanog veća, Sud smatra da čak i kada bi podnositeljka zahteva podnela takav zahtev Žalbenom veću, isti ne bi imao izgleda za uspeh.
93. Nakon toga, Sud, upoređujući činjenične i pravne okolnosti slučajeve bivšeg preduzeća „*Agimi*“ (vidi konkretno slučajeve Suda u slučaju bivšeg preduzeća „*Agimi*“ KI145/19, KI146/19, KI147/19, KI149/19, KI150/19, KI151/19, KI152/19, KI153/19, KI154/19, KI155/19, KI156/19, KI157/19 i KI159/19, podnosilac zahteva: *Et-hem Bokshi i drugi*, gore citirani) sa okolnostima slučaja podnositeljke zahteva-opštine Gnjlane, utvrđuje da se poslednje navedeni razlikuje u sledećim aspektima: (i) za razliku od slučaja podnositeljke zahteva u okolnostima ovog slučaja, u slučajevima bivšeg preduzeća „*Agimi*“ podnosioci zahteva tog slučaja su pred Specijalizovanim većem tražili održavanje rasprave; (ii) Specijalizovano veće je, sa izuzetkom dva podnosioca zahteva, usvojilo žalbu podnosilaca zahteva protiv odluke KAP-a za njihovo neuključivanje u konačnu listu i odlučilo da ih treba uvrstiti na konačnu listu KAP-a; (iii) Žalbeno veće je usvojilo žalbu KAP-a protiv presude Specijalizovanog veća i shodno tome preinačilo poslednje navedenu, odbacujući žalbu svih podnosilaca zahteva protiv odluke KAP-a kao neosnovanu i uklanjajući ih sa konačne liste KAP-a. Dok je u slučaju podnositeljke zahteva-opštine Gnjlane, Specijalizovano veće odbilo kao neosnovan tužbeni zahtev i predlog za preliminarni sudski nalog, pa je shodno tome i Žalbeno veće odbilo žalbu podnositeljke zahteva protiv presude Specijalizovanog veća, potvrđujući stav i zaključak poslednje navedenog. I pored činjenice da je Žalbeno veće potvrdilo stav i zaključak Specijalizovanog veća koji poslednje navedeni zasniva na utvrđivanju činjeničnog stanja i primeni relevantnog zakona, Sud ocenjuje da je Žalbeno veće, da bi došlo do ovog zaključka, razmotrilo sve činjenice iznete kroz prvobitnu žalbu podnositeljke zahteva pred Specijalizovanim većem.

94. Stoga, uprkos gore navedenim razlikama u slučaju podnositeljke zahteva sa slučajem podnositelaca zahteva u slučaju bivšeg preduzeća „Agimi“ koji su tražili održavanje rasprave pred Specijalizovanim većem, Sud ne može da zaključi da odsustvo zahteva od strane opštine Gnjlane za održavanje rasprave znači da se ista odrekla prava na održavanje rasprave barem u jednoj od instanci PKVS-a. Pored toga, Sud podseća da podnositeljka zahteva u svom zahtevu pred Sudom navodi da ju je Žalbeno veće sprečilo da iznese detaljnija objašnjenja o zahtevima podnetim u tužbi. Imajući to u vidu, Sud ne može da utvrdi da se odsustvo zahteva podnositeljke za održavanje rasprave na nivou Žalbenog veća može smatrati implicitnim odricanjem od prava na raspravu, a posebno ne bez ocene činjenice da u okolnostima konkretnog slučaja *„postoje izuzetne okolnosti koje opravdaju izostanak rasprave“*. To je zato što je u svim slučajevima u kojima je ESLJP došao do takvog zaključka, to uradio u vezi sa činjenicom da su se okolnosti slučaja odnosile na pitanja isključivo pravne ili tehničke prirode, pa su shodno tome *„postojale izuzetne okolnosti koje bi opravdale izostanak rasprave“*. Shodno tome i u nastavku, Sud mora da oceni da li u okolnostima konkretnog slučaja *„postoje izuzetne okolnosti koje bi opravdale izostanak rasprave“*, odnosno da li se priroda slučaja pred Žalbenim većem može klasifikovati kao *„isključivo pravne ili kao visoko tehničke prirode“* na osnovu sudske prakse Suda i ESLJP-a.

b) *Da li u okolnostima konkretnog slučaja postoje izuzetne okolnosti koje opravdavaju izostanak rasprave*

95. Sud ponovo podseća da na osnovu sudske prakse ESLJP-a i utvrđene sudskom praksom samog Suda, strane imaju pravo na raspravu najmanje na jednoj instanci. Ta instanca je uglavnom prva instanca i ona koja ima nadležnost da odlučuje i o činjeničnim i o pravnim pitanjima (vidi, slučajeve Suda u vezi sa slučajem bivšeg preduzeća „Agimi“ KI145/19, KI146/19, KI147/19, KI149/19, KI150/19, KI151/19, KI152/19, KI153/19, KI154/19, KI155/19, KI156/19, KI157/19 i KI159/19, podnositelac zahteva: *Et-hem Bokshi i drugi*, gore citirani, stav 69). U tom kontekstu, kada je u pitanju obaveza održavanja rasprave pred sudovima druge ili treće instance, sudska praksa ESLJP-a ukazuje da se izostanak rasprave može opravdati na osnovu posebnih karakteristika datog slučaja pod uslovom da je rasprava održana u prvom stepenu. U principu, ako je rasprava održana u prvom stepenu, za postupke pred apelacionim sudovima, koji obuhvataju samo pravna, a ne i činjenična pitanja, može se smatrati da su u saglasnosti sa garancijama sadržanim u članu 6. EKLJP-a iako rasprava nije održana u drugom stepenu. Naime, izuzetak od prava na raspravu su samo oni predmeti u kojima je utvrđeno da postoje *„izuzetne okolnosti koje opravdaju izostanak rasprave“*. Dve okolnosti, kao što je prethodno objašnjeno, sudska praksa ESLJP-a je klasifikovala kao predmete koji su povezani sa *„pitanjima isključivo pravne ili visoko-tehničke prirode“* (vidi, slučaj *Schüler-Zraggen protiv Švajcarske*, gore citiran, i *Döry protiv Švedske*, gore citiran).
96. Na sličan način ELJP-a postupa i u onim slučajevima u kojima su pitanja pred nadležnim sudom isključivo pravna i ne sadrže ocenu spornih činjenica (vidi, slučaj ESLJP-a *Saccoccia protiv Austrije*, gore citiran, stav 78).

97. Sud podseća da u predmetu *ESLJP-a Vilho Eskelinen i drugi protiv Finske* (presuda od 19. aprila 2007. godine, stav 74), ESLJP nije utvrdio povredu člana 6 zbog izostanka rasprave. ESLJP je pridao značaj činjenici da su podnosioci žalbe mogli da traže raspravu, iako su sudovi morali da odluče da li je rasprava bila neophodna; da su sudovi dali razloge za odbijanje održavanja rasprave; i da su podnosioci žalbe dobili široku priliku da iznesu svoj slučaj u pisanoj formi i da komentarišu podneske druge strane.
98. Konačno, rasprava se ne može zahtevati kada nema pitanja poverljivosti ili spornih činjenica koje zahtevaju raspravu, a sudovi mogu odlučiti o pitanju pravično i razumno na osnovu podnesaka strana i drugih pisanih materijala (vidi, predmete ESLJP-a: *Döry protiv Švedske*, gore citiran, stav 37; *Saccoccia protiv Austrije*, gore citiran, stav 73).
99. U ovom slučaju, Sud ističe da je Specijalizovano veće PKVS-a, odlučivanje slučaja bez održavanja rasprave, obrazložilo na sledeći način:

“Specijalizovano veće je odlučilo da u skladu sa članom 399. Zakona o parničnom postupku (Zakon br. 03/L-006), ne treba održati raspravu, pošto u spisima predmeta postoji dovoljno dokaza da se meritorno odluči o ovom pravnom pitanju”.

100. Sud se takođe poziva na član 399. Zakona o parničnom postupku, koji naglašava:

“399.1 Kada sud, nakon što stigne odgovor na tužbu, konstatuje da iz iznesenih činjenica u tužbi ne proizilazi zasnovanost tužbenog zahteva, u tom slučaju on će doneti zasluženu odluku kojom se tužbeni zahtev odbije kao neosnovan.

399.2 Tužbeni zahtev smatra se neosnovanim, u smislu stava 1 ovog člana ukoliko je očigledno protivurečan sa iznesenim činjenicama u tužbi, ili ukoliko su činjenice na kojima se zasniva tužbeni zahtev očigledno protivurečne sa dokazima koje je predložio tužilac ili sa činjenicama koje su javno poznate”.

101. Sud dalje takođe primećuje da Žalbeno veće PKVS-a, neodržavanje rasprave obrazlaže na sledeći način:

“U skladu sa članom 69.1 Zakona br. 06/L-086 o Specijalnoj komori Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (ZPK), Žalbeno veće je odlučilo da ne održi usmeni deo postupka”.

102. S tim u vezi, Sud se poziva na član 69 predmetnog Zakona koji propisuje:

Član 69
Usmeni žalbeni postupak

1. Njegovom inicijativom ili na osnovu pismenog zahteva jedne strane, Žalbeno veće odlučuje ukoliko će održati jednu ili više sednice saslušanja u vezi sa odgovarajućom žalbom. Apelacioni koledž uzima u obzir bilo koji zahtev za usmenu proceduru koja se podnosi od bilo koje stranke, koja podnosi njene razloge za podnošenje zahteva za usmenu proceduru. Takav zahtev podnosi se pre završetka procedure pismene žalbe.

103. S obzirom na gore navedeno, Sud smatra da je odlučivanje u predmetu od strane Specijalizovanog veća i Žalbenog veća PKVS-a samo na osnovu spisa predmeta koji je u sebi sadržao samo pitanja *isključivo pravne ili visoko tehničke prirode* u skladu sa načelima iznetim u praksi ESLJP-a, koju je Ustavni sud dosledno primenjivao u pogledu neodržavanja rasprave.
104. Stoga, Sud pridaje značaj činjenici da je podnositeljka zahteva mogla da traži raspravu, što ona nije učinila; da su Specijalizovano veće i Žalbeno veće PKVS-a naveli razloge za neodržavanje rasprave; i da je podnositeljki zahteva data široka prilika da podnese svoj slučaj u pisanoj formi i da komentariše podneske druge strane, kao i da su pitanja sadržana u spisu predmeta bila *isključivo pravne prirode ili visoko tehničke prirode*.
105. Shodno tome, Sud smatra da podnositeljka zahteva nije potkrepila navod u vezi sa povredom prava na raspravu. Stoga, Sud utvrđuje da navodi podnositeljke zahteva o povredi prava na raspravu, zagarantovanog članom 31. Ustava i članom 6.1. EKLJP-a, kao takvi, spadaju u kategoriju „očigledne ili evidentne povrede“, stoga, očigledno su neosnovani na ustavnim osnovama.

(III) Što se tiče navoda o odsustvu pravne osnove obaveštenja državnog tužioca za nepodnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti

106. Podnositeljka zahteva navodi da Kancelarija Glavnog državnog tužioca, nakon razmatranja njenog predloga, nije našla dovoljan pravni osnov za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti, bez davanja detaljnijeg obrazloženja zašto smatra da nema osnova za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti, kao vanrednog pravnog sredstva propisanog Zakonom o parničnom postupku.
107. S tim u vezi, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojom je, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredaba ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom, EKLJP ne zahteva da se diskreciona pravna sredstva ili pravna sredstva koja im nisu direktno dostupna i koja zavise od diskrecionog prava medijatora, kao što je slučaj sa zahtevom pred Kancelarijom glavnog državnog tužioca, iscrpe pre nego što se podnosioci zahteva obrate ESLJP-u (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj ESLJP-a X i drugi protiv Letonije, odluka od 6. juna 200B. godine, stav 20, i tamo korišćene reference; vidi, takođe slučaj Suda KI174/20, podnosilac zahteva: *DE-KO Sh.p.k.*, rešenje o neprihvatljivosti od 25. februara 2021. godine, stav 38).
108. Konkretnije, što se tiče sličnih predloga, poput predloga iznetog pred Kancelarijom državnog tužioca, od koga se zahteva da podnese zahtev za zaštitu zakonitosti pred pravosudnim organima u ime podnosilaca zahteva,

ESLJP je rešavao slučaj *Lepojić protiv Srbije*. U ovom slučaju, ESLJP je ocenio da li je predlog podnet državnom tužiocu, kojim se od njega zahtevalo da podnese zahtev za zaštitu zakonitosti, delotvorno pravno sredstvo, i istakao da „[ESLJP] nalazi da je jedina javni tužilac mogao podneti [zahtev za zaštitu zakonitosti] u ime podnosioca predstavke i, štaviše, da on ima potpuno diskreciono pravo da li da to učini ili ne. Dok je podnosilac predstavke mogao tražiti takvu meru, on svakako nema pravo po zakonu da lično koristi ovo pravno sredstvo [zahtev za zaštitu zakonitosti [...]]. Zahtev za zaštitu zakonitosti, iz tih razloga, nije bio delotvoran [...] (vidi, slučaj ESLJP-a *Lepojić protiv Srbije*, presuda od 6. novembra 2007. godine, stav 54, vidi, i slučaj Suda: KI174/20, gore citiran, stav 39).

109. Međutim, Sud podseća da njegova sudska praksa prepoznaje i slučajeve u kojima je ocenjena ustavnost obaveštenja državnog tužioca, a kojima nije usvojen zahtev strana za podizanje zahteva za zaštitu zakonitosti u njihovu korist. S tim u vezi, Sud se poziva na svoj slučaj br. KI42/18, sa podnositeljkom zahteva *Asijom Muslijem*, rešenje o neprihvatljivosti od 22. marta 2020. godine, u kojem su ocenjeni navodi podnositeljke zahteva o ustavnoj povredi obaveštenja državnog tužioca, takođe na osnovu predmeta ESLJP-a *Gorou protiv Grčke* (br. 2), presuda od 20. marta 2009. godine.
110. Konkretnije, pri oceni primenljivosti proceduralnih garancija iz člana 6. EKLJP-a u vezi sa obaveštenjima tužioca koja se tiču zahteva za podizanje žalbi u ime strana, ESLJP je naglasio da, u principu, da bi se utvrdila jedna takva primenljivost, treba da postoji jedan „*spor*“ u vezi sa nekim „*građanskim pravom*“ koje je priznato u relevantnim domaćim zakonskim propisima. ESLJP je ocenio da su u okolnostima relevantnog slučaja ti uslovi bili ispunjeni i samim tim, navodi u vezi sa nedostatkom obrazloženja obaveštenja javnog tužioca spadaju u delokrug člana 6. EKLJP-a. Štaviše, ESLJP je u ovom slučaju priznao kao građansko pravo, pravo jedne strane da traži od javnog tužioca da podigne žalbu u njeno ime, uprkos činjenici da jedno takvo pravo nije specifično određeno u grčkim zakonskim propisima, ali je ipak bilo zasnovano na konsolidovanoj sudskoj praksi (vidi, slučaj Suda: KI42/18, podnositeljka zahteva: *Asija Muslija*, gore citiran, stav 86; vidi obrazloženje u vezi sa primenjivošću člana 6. EKLJP-a u stavovima 27.36 slučaja *Gorou protiv Grčke* (br. 2)).
111. Međutim, u oceni dovoljnosti obrazloženja obaveštenja javnog tužioca, ESLJP je zauzeo jedan malo ograničavajući pristup imajući u obzir diskrecionu ulogu javnog tužioca u usvajanju ili neusvajanju takvih zahteva. ESLJP je naglasio da jedan pozitivni odgovor relevantnog tužioca u slučajevima takvih zahteva rezultira žalbom i samog tužioca u vezi sa zakonitošću osporene odluke; dok, jedan njegov negativni odgovor podrazumeva njegovo odbijanje da podigne žalbu u vezi sa zakonitošću osporene odluke (vidi, slučaj Suda: KI42/18, *Asija Muslija*, gore citiran, stav 87; vidi, s tim u vezi, stav 40 slučaja *Gorou protiv Grčke* (br. 2)).
112. Štaviše, i nakon naglašavanja diskrecionih nadležnosti tužioca prilikom usvajanja ili neusvajanja zahteva za podizanjem takvih žalbi, ESLJP je takođe stavio naglasak i na svoju sudsku praksu putem koje je isti utvrdio da se ne

traži detaljno obrazloženje u slučajevima kada se primenjuje jedna specifična zakonska odredba da se odbije žalba na osnovu zakonitosti i koja nije imala mogućnosti za uspeh (vidi, stav 41 slučaja *Gorou protiv Grčke* (br. 2); i takođe vidi Vodič ESLJP-a od 31. decembra 2018. godine za član 6. EKLJP-a, Pravo na pravično i nepristrasno suđenje (građanski aspekt); IV. Proceduralni zahtevi; 7. Obrazloženje sudskih odluka; stav 340). ESLJP je naglasio da isto načelo važi i u slučajevima kada određena strana u građanskom postupku traži od javnog tužioca da podnese žalbu u njeno ime. S tim u vezi, u okolnostima ovog slučaja, ESLJP je utvrdio da je obrazloženje koje je dato relevantnoj strani putem obaveštenja javnog tužioca da “*Nema zakonskog osnova za žalbu pred Kasacionim Sudom*” bilo dovoljno i, samim tim, u skladu sa članom 6 EKLJP-a (vidi, slučaj Suda: KI42/18, *Asija Muslija*, gore citiran, stav 88).

113. Uzimajući u obzir razrađenu sudsku praksu ESLJP-a, Sud naglašava da su proceduralne garancije koje su uvrštene u član 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a primenjive u okolnostima ovog slučaja u vezi sa obaveštenjem državnog tužioca. Kao što je već gore izloženo, okolnosti konkretnog slučaja uključuju jedno “*građansko pravo*” kao i jedan “*spor*”. Nadležnost i uslovi na osnovu kojih se može podići zahtev za zaštitu zakonitosti od strane javnog tužioca su propisani u članu 247. ZPP-a. Štaviše, uprkos činjenici da pravo strane da se obrati državnom tužiocu, tražeći od njega da podigne zahtev za zaštitu zakonitosti protiv sudske odluke, nije specifično određeno u odredbama ZPP-a, postoji konsolidovana sudska praksa i u smislu predloga/zahteva strana ali i odgovora javnog tužioca, a koje je ESLJP prihvatio kao dovoljno da se utvrdi primenljivost člana 6. EKLJP-a (vidi, slučaj Suda: KI42/18, podnositeljka zahteva: *Asija Muslija*, gore citiran, stav 89; vidi, stavove 30 do 36 slučaja *Gorou protiv Grčke* (br. 2)).
114. Sud primećuje da je Kancelarija Državnog tužioca, obaveštenjem [KMLC. br. 106/2020] od 3. septembra 2020. godine, istakla da ista nema pravni osnov za podizanje zahteva za zaštitu zakonitosti po predlogu podnositeljke zahteva, jer „*Žalbeno veće PKVS-a ima konačnu i isključivu nadležnost za žalbu na sve žalbe Specijalizovanih veća ili bilo kog drugog suda u vezi sa pitanjima ili slučajevima koje je Specijalizovano veće prethodno uputilo takvom sudu*“.
115. Pored toga, Sud primećuje da je u gore navedenom obaveštenju takođe naglašeno: „[...] u skladu sa odredbama gore navedenog zakona [*Zakona o PKVS-u, akcenat dodat*], odredbama gore navedene Uredbe [*Uredbe PKVS-a - akcenat dodat*], članom 28 i članom 59 Poslovnika o radu Posebne komore Vrhovnog suda Kosova u vezi sa pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju i odredbama člana 9 stav 15 Zakona o Specijalnoj komori Vrhovnog suda Kosova koji predviđa da se nijedna odredba ovog zakona ne može tumačiti ili primeniti u cilju ograničavanja ili pokušaja da se ograniči ustavno pravo svakog lica da podnese zahtev Ustavnom sudu Kosova, u skladu sa zakonom i proceduralnim pravilima koja se odnose na takav zahtev za ocenu ustavnosti bilo koje odluke ili presude izdate od strane Specijalnog veća ili bilo kojeg drugog suda.

Stoga, na osnovu svega napred navedenog, u ovom slučaju ne postoji pravni osnov za podizanje zahteva za zaštitu zakonitosti po vašem predlogu Vrhovnom sudu Kosova“.

116. U tom smislu, Sud podseća da je u gore navedenom slučaju, KI42/18, podnositeljka zahteva posebno osporila obaveštenje [KMLC br. 09/2018] državnog tužioca od 2. marta 2018. godine, sa obrazloženjem da su joj tim obaveštenjem povređena ustavna prava koja su se, između ostalog, odnosila i na *odsustvo navodnog obrazloženja* osporenog obaveštenja državnog tužioca.
117. U sličnim okolnostima sa navodima podnositeljke zahteva - opštine Gnjilane u ovom slučaju, da je obaveštenje državnog tužioca [KMLC. br. 106/2020] od 3. septembra 2020. godine neobrazloženo, Sud utvrđuje da je gore navedeno obaveštenje državnog tužioca jasno i zasnovano na relevantnim zakonskim odredbama.
118. Shodno tome, na osnovu gore navedenog i uzimajući u obzir posebnosti slučaja, navode koje je podnositeljka zahteva iznela i činjenice koje je istakla, Sud, zasnivajući se i na standarde postavljene u svojoj sudskoj praksi u sličnim slučajevima i sudskoj praksi ESLJP-a, utvrđuje da podnositeljka zahteva nije dovoljno dokazala i potkrepila tvrdnju da je osporeno obaveštenje državnog tužioca doneto uz povredu procesnih garancija za pravično i nepristrasno suđenje zagarantovanih članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, te da su shodno tome ovi navodi očigledno neosnovani na ustavnim osnovama kao što je propisano u stavu 2 pravila 39 Poslovnika o radu.

(IV) Što se tiče navoda o povredi članova 32, 46, 54 i 102. Ustava

119. Što se tiče navoda o povredi prava zagarantovanih članovima 32, 46, 54 i 102. Ustava, Sud podseća da, prema sudskoj praksi ESLJP-a, Sud proglašava zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, u skladu sa uslovom „*nepotkrepljenih ili neobrazloženih*“ navoda kada je ispunjen jedan od dva karakteristična uslova, odnosno:
 - a) kada podnosilac/podnositeljka zahteva samo citira jednu ili više odredbi Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući kako su one povređene, osim ako je to očigledno na osnovu činjenica i okolnosti slučaja (vidi, s tim u vezi, slučaj ESLJP-a: *Trofimčuk protiv Ukrajine* (odluka) br. 4241/03 od 31. maja 2005. godine, vidi, takođe slučaj: *Baillard protiv Francuske* (odluka) br. 6032/04 od 25. septembra 2008. godine);
 - b) kada podnosilac/podnositeljka zahteva ne iznese ili odbije da iznese materijalne dokaze u prilog svojih navoda (ovo se posebno odnosi na odluke sudova ili drugih unutrašnjih organa), osim kada postoje izuzetne okolnosti koje su van kontrole koje ga sprečavaju u tome (na primer, ako zatvorske vlasti odbiju da Sudu dostave dokumente iz spisa predmetnog zatvorenika) ili ako sam sud ne odluči drugačije.

120. S tim u vezi, Sud utvrđuje da podnositeljka zahteva samo pominje relevantne članove, ali ne razrađuje dalje o tome kako je i zašto došlo do povrede ovih relevantnih članova Ustava. Sud podseća da je dosledno naglašavao da samo pozivanje i pominjanje članova Ustava i EKLJP-a nije dovoljno da se utvrdi utemeljena tvrdnja o povredi Ustava. Prilikom tvrdnji o ovakvim povredama Ustava, podnosioci zahteva moraju dati obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Ustavnog suda: KI187/18 i KI 11/19, podnosilac zahteva: *Muhamet Idrizi*, rešenje o neprihvatljivosti od 29. jula 2019. godine, stav 73; KI125/19, podnosilac zahteva: *Ismajl Bajgora*, rešenje o neprihvatljivosti od 11. marta 2020. godine, stav 63; i najnoviji slučaj KI175/20, podnosilac zahteva: *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 22. marta 2020. godine, stavovi 79-82).
121. Stoga, Sud utvrđuje da što se tiče ovog navoda podnositeljke zahteva o povredi prava zagarantovanih članovima 32, 46, 54 i 102 Ustava, Sud zaključuje da se ovaj deo zahteva mora proglasiti neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, jer se ovi navodi kvalifikuju kao navodi koji spadaju u kategoriju „*nepotkrepljenih ili neobrazloženih*“ navoda, jer je podnositeljka zahteva samo citirala članove Ustava, ne objašnjavajući kako su i zašto povređeni. Shodno tome, oni su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika o radu.

Zaključak

122. Konačno, Sud utvrđuje da je zahtev podnositeljke neprihvatljiv, jer su (I) navodi o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a u vezi sa navodima podnositeljke zahteva o neobrazloženoj sudskoj odluci navodi koje se kvalifikuju kao „*nepotkrepljeni ili neobrazloženi*“ navodi i kao takvi ti navodi podnositeljke zahteva su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama; (II) navodi o *neodržavanju rasprave* su navodi koji se kvalifikuju kao „*nepotkrepljeni ili neobrazloženi*“ navodi i kao takvi ovi navodi podnositeljke zahteva su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama; (III) što se tiče navoda podnositeljke zahteva o *nedostatku pravnog osnova obaveštenja državnog tužioca o nepodnošenju zahteva za zaštitu zakonitosti* su navodi koji se kvalifikuju kao očigledno neosnovani navodi na ustavnim osnovama; i (IV) što se tiče navoda o povredi članova 32, 46, 54. i 102. Ustava, proglašavaju su kao očigledno neosnovani navodi iz kategorije „*nepotkrepljenih ili neobrazloženih*“ navoda. Prema tome, zahtev se u celini proglašava neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika o radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Republike Kosovo, u skladu sa članovima 21.4, 113.1 i 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilima 39 (2) i 59 (2) Poslovnika o radu, dana 11. maja 2022. godine, većinom:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona; i
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Nexhmi Rexhepi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka Nimani